

SLOVENSKI NAROD

Izdaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODEUZNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

FAŠIZEM V BORBI ZA OBSTOJ

Aretacije v Italiji se neprestano množe — Demonstracije brezposelnih in gladnih delavcev — Protikomunistični procesi se nadaljujejo tudi po sestanku Grandija in Litvinova

Pariz, 23. dec. Fašistični tisk je objavil pred nekoliko dnevi poročilo službene agencije »Stefani« o aretacijah v Bologni in okolici. Po tem službenem fašističnem poročilu je bilo aretiranih 10 oseb zaradi političnih zločinov. Aretiranci se označujejo kot komunisti. Kakor piše pariški tedenik »La Liberté« ne gre za komuniste, ni točno navedeno število aretirancev, ker je bilo ne samo v Bologni nego po vsi srednji Italiji te dni aretiranih par sto oseb med katerimi ni komunistov. Že nekoliko dni vlada po pokrajini Emiliji, kakor tudi v nekaterih drugih pokrajinah velika burra. Dogajajo se sedaj v enih, sedaj »rug« tujih manifestacije, od katerih so bile najznačilnejše v Parmi, Modeni, Carpi itd.

V nobeni pokrajini Italije ni težka gospodarska kriza došla do takega izraza kakor prav Emiliji, čemur je kriva v prvi vrsti stagnacija v izvozu kmetijskih proizvodov. Oblosti so že popolnoma izpraznile kredite, ki so jih imele na razpolago za javna dela, za-

radi česar je v tamošnjih krajih zavlada velika brezposelnost. V Emiliji je v vseh večjih in manjših mestih na tisoče brezposelnih in gladnih delavcev, ne samo industrijskih, temveč tudi kmetijskih. Zemljiški posestniki so v zelo težkih razmerah, industrije ne delajo in trgovci propadajo po vrsti. V zadnjem času je propadlo tudi več bank. V obupu zaradi gladi in izzvani od najnovejših režimskih odredb za znižanje plač tudi delavcem, ki so še zaposleni, so delavci organizirali demonstracije po ulicah Parme ter je morala nastopiti proti njim milica in jih razgnati z orožjem. V Modeni in v nekaterih dnevi zidov preleplje ni z revolucionarnimi manifesti. V bojazni pred hujšimi dogodki so oblasti takoj drugega dne pozvale k nekim novim javnim delom mnogo brezposelnih delavcev. Demonstracije so bile tudi v kraju Carpi, kjer so bili zaradi širjenja lenakov aretirani vsi tamošnji tipografi. Obširne in mnogoštevne preiskave so bile izvršene v Concordiji in Novi.

Mnogo aretacij je bilo izvedenih tudi v Reggio Emiliji, kakor tudi v Forli in okolici, odkoder je doma Mussolini. Iz Brescie poročajo, da so nastale zlasti težke razmere v okolici Loreve zaradi kritičnega stanja podjetja Franchi Gregorini, ki je nekdanje zaposlovalo okoli 6000 delavcev. To podjetje odpušča sedaj svoje zadnje delavce. V Anconi je policija izvršila mnogoštevilne aretacije v vrstah bivših socialistov, mnogo pa jih je bilo tudi aretiranih v vrstah katoliško orientiranih meščanov.

Kljub poslednjemu sestanku Litvinova in Grandija nadaljuje posebni tribunal za zaščito države procese proti komunistom in more se skoro reči, da so se po tem sestanku protikomunistični procesi pomnožili. Vse zadnje aretacije v Italiji so bile izvršene na ovadbe organizacije »Ovra«, ki spada pod notranje ministrstvo in za katero mnogi visoki državni funkcionarji do zadnjega časa sploh niso vedeli.

Ženska volilna pravica v Indiji

Razprava indijske konference o volilni pravici indijskega prebivalstva
Zastopniki indijskih žen za enakopravnost

London, 23. decembra. AA. Na včerajšnji seji volilnega odbora indijske konference sta govorili ga. Cubarrayam in ga. Stah Nawaz, ki sta predložili spomenico o položaju žen pod novo predlagano indijsko ustavo. Govornici sta naglašala, da je življenjskega pomena, če indijska konferenca označi bodoči položaj žen, ker bo poznejša rešitev tega vprašanja težja. Sedanja volilna kvalifikacija sloni na posebnem stanju mož in žen, kar je zelo krivično, ker razpolaga le malo žen s premoženjem. Govornici sta nadalje izrazili upanje, da bo priznana ženam v bodočih zakonodajnih skupščinah primerno zastopstvo. Konferenca bi morala proučiti tudi vprašanje ženskih poslanskih sedežev v pokrajinskih skupščinah. Kljub volilni enakosti je dvomljivo, če bodo imele indijske žene zaradi sedanjih običajev možnost, da se uveljavijo v politični areni. V prvih letih novega političnega življenja Indije bo velike važnosti, da se čuje v zakonodajnih zastopstvih tudi glas indijskih žen. Zato je potrebno, da se prizna ženam v teh zastopstvih primerno število poslanskih sedežev. Pozneje, ko bo javnost pričela ceniti žensko sodelovanje v političnem življenju, bo ta določba postala nepotrebna. Končno sta izrekli načelo, naj spol ne odločuje pri kvalifikaciji za službo. Tudi ta

princip naj se ugotovi v novi indijski ustavi.

Po splošni razpravi je volilni odbor razpravljal o vprašanju števila volilcev v pokrajinskih skupščinah in o vprašanju razširjenja volilne pravice. Na podlagi Simonovega poročila je bilo predlagano, naj voli 10% doraslega prebivalstva.

Nadalje so nekateri izrazili mnenje, naj se teh 10% poveča na 25%, kar naj velja za 10 let. Nadalje so razpravljali o predlogu Mukhija, naj vsaki 20 volilcev v vaseh izvoli enega volilnega moža. Glede na kvalifikacijo volilcev je bila izredna želja, naj odbor strokovnjakov zagotovi prebivalstvu enako volilno pravico. Nato je sledila daljša razprava o vprašanju, ali naj premoženjsko stanje odloča o kvalifikaciji volilcev.

Pododbor za zvezni ustroj je nadaljeval razpravo o razdelitvi sedežev v gornji in spodnji zbornici. Razprava o vprašanju zastopstva krone je bila odgojena, dokler ne prouči pododbor vprašanje kompetence ter odgovornosti zvezne eksekutive.

London, 23. decembra. AA. Poročilo indijske vlade o položaju do 20. decembra pravi, da je bilo v Bombaju več primerov sabotaže in spopadov s policijo, kar dokazuje, da so sledila odpora trgovcev oblačil proti bojkotu nasilnosti. Casopisje piše nadalje izizvalno in pozivlja k zločinu in nasilnostim.

Sodelovanje češkoslov. in jugoslovenskih zadrug

Češkoslovaške konzumne zadruge bodo nabavljale svoje agrarne potrebe pri jugoslovenskih

Praga, 23. decembra. Velika nakupna zveza češkoslovaških konzumnih zadrug je sklenila z zvezo srbskih zemljoradniških zadrug in s privilegirano družbo za izvoz v Beogradu pogodbo, po kateri se obvezuje nabaviti vse agrarne pridelke, ki jih potrebuje za svoje konzume, v Jugoslaviji potom jugoslovenskih zadrug. Promet zveze češkoslovaških konzumov znaša

na leto okrog 200 milijonov Kč, od česar odpade na agrarne proizvode najmanj 100 milijonov Kč. Zato je prva praktična izvedba gospodarskega sodelovanja, ki ima v obojestranskih za drugih največjo zaslonbo in oporo. Vsekakor je pričakovati, da bodo temu zgledu sledile tudi druge slične korporacije.

Vintila Bratianu umrl

Bukarešta, 23. decembra. Snoci je nenadoma preminul šef rumunske liberalne stranke Vintila Bratianu. V nedeljo je odpotoval na svoje posestvo v Mihaesti, kjer je nameraval prebiti božične praznike. Že dalje časa se je počutil slab. Trpel je na poopenju žil. Popoldne je šel na sprehod. Nenadoma mu je postalo slabo in sredi drevoreda se je zgrudil nezavesten. Takoj pozvani zdravnik je ugotovil, da ga je zadela kap. Otrnil je po vsej desni strani života. Prenesli so ga na njegov dom, vendar pa se ni več zavedel ter je okrog pol 10. zvečer, ko ga je drugič zadela kap, umrl, ne da bi se prejel zavele. Ko je prišla njegova žena iz Bukarešte, je bil že mrtev. Truplo bo prepeljano v Bukarešto, kjer se bo vršil pogreb z vsemi svečanostmi.

Katastrofa na Javi narašča

Po zadnjih vesteh je izbruh vulkana Merapija zahteval že nad 1000 človeških žrtev — Zemlja bruha strupene pline

London, 23. decembra. Po poročilih z Jave je zahtevalo delovanje vulkana Merapija že nad 1000 človeških žrtev. Vsa pokrajina je zaturjena z dušilnimi in strupenimi plini, tako da si še ni moglo ustvariti jasne slike opustošenja. Vojaške čete, ki so bile poslane na pomoč, delajo z nadčloveškim naporom, da bi rešile, kar se še rešiti da. Boje pa se, da bi se število žrtev še naraslo, ker bruh vulkan z nezmanjšano silo dalje.

Haag, 23. decembra. AA. Po najnovejših vesteh so posledice izbruha

ognjenika Merapi na srednji Javi katastrofalne. Sodiijo, da je bilo usmrčenih nad tisoč oseb, bodisi od lave, bodisi od strupenih plinov. Mnogo naselbin je bilo razdejanih. Prebivalstva se je polastila panika. Vojaštvo je cerniralo vse ozemlje okoli ognjenika, ker obstoja še vedno velika nevarnost. Zemlja bruha na mnogih mestih strupene žveplene pline. Na Nizozemskem so podvzeli obsežne pomožne akcije. Ministrstva v Haagu so razobesila žalne zastave na pol droga.

Francosko-italijanska pogajanja

Ameriški poslanik v Londonu je odpotoval v Rim, da posreduje pri pogajanjih za pomorski sporazum — Dvom francoskega tiska o uspehu

Pariz, 22. dec. AA. Havas poroča iz Londona, da v tamkajšnjih poučenih krogih potrjujejo, da je g. poslanik Zedinjenih držav Craig odpotoval v Rim. Njegova pot ni v zvezi s posebno mislijo, pač pa bo prisostvoval italijansko-francoskim pogajanjem za pomorski sporazum kot opazovalec. Po potrebi bo g. Craig posegel tudi v pogajanja, ker bi neuspeh teh pogajanj lahko škodoval razorožitveni

nemu sporazumu med drugimi državami.

Pariz, 23. dec. AA. Časopisje, zlasti »Echo de Paris«, dvomi o uspehu francosko-italijanskih pogajanj v Rimu o pomorski razorožitvi in pravi, da fašistična vlada bržkone tem pogajanjem ni naklonjena. Listi povdarjajo, da bi bilo treba povzeti nove gradnje in nadomestiti stare enote z novimi ladjami.

Rimski proces zaradi protifašističnih letakov

Senzacionalna razsodba — Američanka De Bosis oproščena, dva obtoženca obsojena na 15 let ječe

Rim, 23. decembra. Izredno sodišče je go. De Bosis ter Olgo Tentori oprostil, ker je smatralo, da se obe nista zavedali resnosti svojih dejanj. Ga. De Bosis je izjavila, da ni vedela, da je bil material, ki so ga razmnoževali v njenem stanovanju, protifašističnega značaja. Drugi trije obtoženci Gelmetti, Benedetti ter Marchi so bili oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov.

Mario Vinciguerra ter Renzo Rendi sta bila obsojena vsak na 15 let ječe, ker sta sama priznala, da sta bila glavna krivca.

Proces se je vršil zelo naglo ter je trajal komaj pet ur. Največja senzacija je bila, ko je ga. De Bosis izjavila, da sploh

ni vedela, za kaj je šlo, in da je razmnoževala revolucionarne letake, ne da bi vedela, kaj vsebujejo, ker se za politične zadeve nikoli ni zanimala.

Ko je predsednik sodišča prečital pismo obtoženke, v katerem se zahvaljuje Mussoliniju za dobro postopanje v zaporu ter obžaluje svojo nepremišljeno dejanje, je postalo mahoma jasno, da bo obtoženka oproščena. Razprava proti njenemu sinu Lauru De Bosisu je bila preložena, ker je pobegnil v Švico. Kljub temu bo obsojen v odsotnosti, ker je sodišče doseglo njegovo krivdo.

Ga. De Bosis bo izpuščena na svobodo, čim bodo izstavljene tozadevne listine.

Pokojni Vintila Bratianu je bil star 62 let. Rodil se je v Bukarešti kot sin znanega rumunskega državnika, večkratnega ministrskega predsednika in ustanovitelja liberalne stranke Jona Bratianu. Skupno s starejšim bratom sta se posvetila politiki in prevzela nasledstvo po očetu. Prvi naslednik očeta je bil Jon, ki je do svoje smrti leta 1927 vodil stranko in bil najvplivnejši rumunski državnik in politik. Za njim je prevzel vodstvo stranke Vintila, ki je bil že pred svetovno vojno bukareški župan. Po vojni je bil večkrat finančni minister ter je izvedel mnogo važnih finančnih in gospodarskih reform. Njegova največja zasluga je stabilizacija leja in uravnoteženje proračuna v dobi, ko je grozil Rumuniji že finančni polom. Po bratovi smrti je postal tudi ministrski predsednik, kar je ostal do svojega odstopa leta 1928., ko je prišel na krmilo sedanjí Maniov režim. Od takrat je bil na čelu liberalne stranke v najostrejši opoziciji in se je upiral tudi povratku kralja Karola, kar pa je na drugi strani povzročilo razkol v stranki sami. Z njegovo smrtjo je liberalna stranka izgubila svojega najvplivnejšega voditelja. Rumunija pa dobrega patrijota in sposobnega državnika.

Ostavka turškega finančnega ministra

Angora, 23. decembra. Turški finančni minister Sukribeg je iz zdravstvenih razlogov odstopil. Njegov naslednik še ni imenovan. V političnih krogih se govori, da je demisijski finančnega ministra v zvezi z finančnimi reformami, ki jih namerava izvesti Kemal Paša, katerim pa se je finančni minister upiral.

Remarqueov film na Dunaju

Dunaj, 23. dec. Ministrski svet se je včeraj bavil z interpelacijami, ki so bile vložene v Narodnem svetu zaradi Remarqueovega filma »Na zapadu nič novega«. Komunikacije, ki je bil izdan pozno zvečer, pravi, da spadajo filmi v izključno kompetenco deželnih glavarjev. Zdi se torej, da bodo deželni glavarji v Avstriji prepovedali film, izvenredni dunajski deželni glavarja Seitz, ki bo film dovolil.

Kmetijski upori v Rusiji

Uporno gibanje se naglo širi — Krvave bitke med kmeti in sovjetskim vojaštvom — Mnogoštevilne justifikacije

Varšava, 23. decembra. Poljska službena agencija poroča, da se v sovjetski Rusiji, zlasti v obmejnih pokrajinah, vedno bolj širijo kmetijski upori. Ob poljsko-ruski meji je skupina 2000 oboroženih kmetov pričela pravcato vojno proti sovjetski. Pregnali so vse lokalne sovjetce, pobili več častnikov in vojakov in zažgali vladna poslopja. Posebno hude borbe se vrše v okolici Minska. Kmetje upornike povsod podpirajo in se jim pridružujejo, tako, da narašča kmetijska vojska od ure do ure. V zadnjih dveh tednih se je vršilo okrog 200 bitk z sovjetskimi četami, ki pa so se deloma priključile upornikom, deloma pa razbežale. Sovjetske oblasti postopajo z ujetimi uporniki zelo kruto. V enem dnevu jih je bilo 95 ustreljenih. 260 so jih doslej deportirali v Arhangelsk.

Odprava eksteritorialnosti na Kitajskem

Nanking, 23. dec. AA. Ob sklepu leta je kitajski minister za zunanje zadeve Vang sprejel zastopnike inozemskih držav. V svojem pozdravnem govoru se je zunanji minister zahvalil zastopnikom za prijateljsko razpoloženje njihovih vlad na pram mladi Kitajski. To je znamenje dobre volje prijateljskih narodov, zlasti pa Velike Britanije. Zato pa se mora Kitajska oddolžiti s tem, da jamči za zaščito lastnine in življenja tujcev. O eksteritorialnosti je Vang izjavil, da preidejo ruski, nemški, avstrijski, mehiški, finski, perzijski, grški, bolivijski in češkoslovaški državljani na kitajskem ozemlju pod sodstvo kitajskih oblasti. Poljski državljani bodo podrejeni kitajskim sodiščem, čim stopi poljsko - kitajska pogodba v veljavo. Z vsemi državami pa bodo sklenjene nove pogodbe.

Novi poljski poslanik v Berlinu

Varšava, 23. dec. s. Za poljskega poslanika v Berlinu je bil imenovan dosedanji državni podtajnik v zunanjem ministrstvu dr. Alfred Wissocki. Dr. Wissocki je izšel iz avstrijske upravne službe. Bil je avstrijski dvorni svetnik ter je bil še med vojno na zelo vplivnih mestih na Dunaju.

Pojasnitev zločina v Kosezah

Ljubljana, 23. decembra.

Uprava policije je o zločinu v Kosezah, kjer je bilo dne 28. novembra t. l. v vodnjaku najdeno truplo umorjenega Smaija Vojnikovića, prekupečevalca s staro obleko, rodom iz Bosanske Dubice, nadaljevala s poizvedbami ter je doslej nabrala mnogo podatkov o načinu in času izvršenega umora.

Proti aretiranemu Josipu L. se je nabralo toliko dokazilnega materiala, da ni dvoma, da je aretiranec storilec izvršenega zločina. Izročen je bil deželnemu sodišču. Podrobnosti o poteku dosedanjega preiskave se v interesu nadaljnjega kazenske preiskave ne morejo objaviti. — AA.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.73. — Berlin 13.425 — 13.4625 (13.4475). — Bruselj 7.8828. — Budimpešta 9.8822. — Cur.h 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — London 273.59 — 274.39 (273.99). — Dunaj 793.03 — 796.03 (794.53). — Newyork 56.21 — 56.41 (56.31).

INOZEMSKA BORZA.

Cur.h. Beograd 9.1260. — Pariz 20.2275 — London 25.00125. — Newyork 514.80 — Bruselj 71.93. — Milan 26.95. — Madrid 54.90. — Dunaj 72.50. — Sofija 3.73. — Praga 15.28. — Varšava 57.75. — Budimpešta 90.175. — Bukarešta 3.06.

C. G. Norris

Vroča kri

Roman.

Komaj se je Zeldi drugo jutro zbudila, je zaslišala v veži nagle korake. Nekdo je lahko potrkal na steklena vrata in začul se je prijeten glas dr. Boylstona. Vstopil je, položil na mizo hlebec belega kruha ter postavil k njemu košarico z jajci in samovarček. Potem je pa urno pripravil zajutrek za oba.

— Ne uvidim, zakaj bi ne mogla ostati kar tu, — je predlagal zdravnik. — Tu te gotovo ne bo nihče iskal.

— Misliš sem že na Bakersfield, — je odgovorila.

— Ah, kaj bi pa počela tam? Ostani nekaj dni pri meni, pa naj bo že kakorkoli. Imani še eno sobo, kjer leži večkrat ta ali oni moj pacient. Sobica je sicer tesna, toda v nji bi se lahko vgnezdila docela udobno, dokler se duhovni ne pomirijo. Preskrbim ti dobro posteljo in nekaj knjig, da ti ne bo dolgčas. Sploh uredim vse tako, da bova jedla skupaj, in če ostaneš pri meni, ne bo nihče slutil, kje si.

Poslušala ga je izbuljenih oči in krepko stisnjenih pesti. V tem trenutku se je čutila strašno zapuščeno in osamljeno.

— Rada bi... je zajecjajala.

— No?

— Doktor Boylston, — je nadaljevala impulzivno. — Zelo prijazni, čudovito dobri ste bili z menoj. Ali bi uslišali še eno mojo prošnjo?

— No?

— Ali bi hoteli sporočiti Mihaelu Kirku, kje sem?

Nakremžil je obraz in odkimal z glavico.

— S tem bi dosegla samo, da bi izvedeli, kje se skrivaš. Storitno hočem zate vse, kar morem, Zeldi, toda svetujem ti kot dober prijatelj, da si izbiješ to misel iz glave.

— Saj nimate pojma, kako zelo ga ljubim, doktore!

— Kaj ni mnogo mlajši od tebe?

— Eno leto.

— Človek bi mislil, da je še mlajši — podobno je šolarčku.

— Toda jaz hočem — jaz ga moram videti! — je vzklila Zeldi vsa v ognju.

— No, no, le nikar tako vroče krvi, — jo je miril zdravnik. — Polagoma pride vse na vrsto. Zdej molči in ne sili v nevarnost. Čez tri mesece, ko boš stara osemnajst let, te pa ne bo mogel nihče več zadrževati.

To so bili za Zeldi žalostni, čudni in burni meseci.

Prve dni in noči ji je bilo Boylstonovo uradno stanovanje edino zavetišče. Z doma si ni upala. Prve tedne ni videla od ranega jutra do pozne noči nikogar razen zdravnika in postrežnice, ki je hodila zvečer pospravljat. Dr. Boylston je pogosto prihajal in vedno ji je prinesel kakšno malenkost. Slednjič mu je pa izročila cel seznam toaletnih in drugih potrebščin, češ, da jih nujno rabi. Toda

čez nekaj dni ji je postalo bedasto in dolgočasno čepeti tako uro za uro v tesni luknji kraj ordinacijske sobe. Čitala in šivala je vedno, dokler se ni utrudila, potem se je pa vrgla na divan, bujila v strop ter strmela nad seboj in svojo usodo. Iz sosedne sobe je razločno slišala glasove prijaznega zdravnika in njegovih pacientov.

Strašne podrobnosti, grozne razlage. Zeldi ni preostajalo drugega nego prisluškovati. Nekoč je stokal neki moški, kletel je in se branil, zdravnik ga je pa potolažil z besedami: »Tako, končano je, ste že prestali«. Neka ženska je kričala tako, da bi človek mislil, da vlečejo z nje kožo; potem je pa globoko vzdihnila in vzklila vsa srečna: »Hvala bogu, hvala, gospod doktor, iskrena, iskrena hvala!«

Cesto si je morala Zeldi zatisniti ušesa. Cesto je plakala, pogosto se ji je zdelo, da ne bo mogla več vzdržati v tej ostudni okolici. In vedno je videla v duhu Mihaela z njegovim sladkim, smehljajočim, dobrodušnim obrazom in z njegovimi svetlimi, zadovoljimi očmi. Kaj neki je postalo iz njega? Rada bi bila vedela, če misli, da si ga je že izbrisala iz spomina.

Boylston je kmalu opazil, kako blede in otožna je Zeldi. Skrbelo ga je zelo. Njegov kalifornijski mak je tu hiral. Prinesel ji je več daril, med njimi tudi gost, temnomoder pajčolan. Vzel jo je s seboj v zakatno restavracijo, potem pa na koncert v Mechanics Pavilion. To je bila med mnogimi tajnimi ekspedicijami prva. Kupil ji je lepo obleko in čeden klobuk. V mestu nista srečala nobenega znanca. Enkrat ali dvakrat je moral dr. Boylston pozdraviti, njegove spremljevalke pa ni nihče spoznal.

Dnevi so pa postajali vedno neznosnejši. Zeldi je sovražila neprostovoljno prisluškovanje, kajti začela je spoznavati, da je svet mnogo podležiji kot je mislila. Nekega večera je dejala zdravniku, da ga bo morala pač zapustiti.

— Toda, ljubi mali mak, kam pa hočeš od mene? — je ugovarjal Boylston.

— Niti en dan ne vzdržim več tu. Kaj bi ne mogla stanovati kje drugje? Ali bi ne mogli najti zame primernega penziona ali kaj podobnega.

— Da bi ljudje takoj opazili, da z lepim osamljenim dekletom nekaj ni v redu in bi opozorili nate policijo?

— Policijo?

— Seveda, policijo. Tvoj srček je obvestil policijo, da si pobegnila z doma, in za vsako vest o tebi je določena nagrada.

— Križ božji!

— Nikar se ne boj. Doslej je šlo vse po sreči in tvojim sorodnikom sva natresla peska v oči. Morda pojde tudi v bodoče vse gladko od rok. Morda me boš sčasoma vendarle imela rada, vsaj malo, čeprav sem zate prestar.

— Saj vendar veste, dragi doktore, kako hvaležna sem vam za vse, kar ste storili zame.

— Res?

— Ah, doktore, saj vendar veste.

— Pa mi nikoli ne privoščiš poljubov ali kaj podobnega.

Blamirana dunajska aristokracija

Kako je ostavljen egiptski podkralj Abbas Hilmi potegnil dunajske aristokrate in diplomate

Govore na banketih je treba vedno presojati z veliko rezervno. Govorniki ne skoparijo s hvalo in prireditelji banketa lahko še vnaprej računa s tem, da mu bo gost na koncu svoje napitnice želel obilo sreče in uspehov. Vino teče in ljudje postanejo zgovorni, toda včasih zadostuje kratek govor ali samo nekaj besed, pa je ogenj v strehi. O tem bi vedeli marsikaj povedati člani dunajske aristokratskega krožka, ki so gostili v decembru 1914 egiptskega eks-kediva Njegovo Visokost Abbasa Hilmi.

Angleži so egiptskega podkralja Abbasa Hilmi odstavili, ker je simpatiziral med vojno s Turčijo in centralnimi državami. Ker ni vedel, kaj početi, se je odpeljal v Evropo in posetil je tudi Dunaj. V dunajski aristokratski družbi je bil dobro znan, kajti študiral je na dunajskem Terezijanu. Njegov intimni prijatelj iz te dobe je bil madžarski magnat grof Szemery. Ko se je Abbas Hilmi v decembru 1914 pojavil na Dunaju, je priredila aristokratska družba njemu na čast svečano večerjo. Abbas Hilmi je bil že podkralj v pokonu, toda avstro-ogrsko diplomacija je videla v njem še vedno mogočnega egiptskega veljaka in zato ni čuda, da so ga hoteli pridobiti za centralne države. To nalogo je dobil Szemery kot njegov intimni prijatelj. Madžarski magnat je smatral za velik uspeh že to, da je kraljevska visokost sploh sprejela vabilo na banket.

Gostija v znani dunajski restavraciji Sacher je bila sijajna. Višek je dosegla s sadnim sladoledom, iz katerega je bil mojstrsko narejen strelski jarek z napadajočimi avstrijskimi vojniki in z bežečo rusko pehoto. Ta bojni prizor je dal pobudo za pogovor o avstro-ogrskih vojnih uspehih in sijajnih izgledeh centralnih držav na zmago. Bivši podkraljev minister je koval v zvezde avstro-ogrsko armado in govoril na dolgo in široko o ljubezni Egipta do Avstrije. Ko je bil pogovor že napeljan v pravo smer, je vstal Szemery in napil kraljevski visokosti. Potem je pa nastal zgodovinski trenutek. Dunajski aristokrati in diplomati so kar zajajali, ko je vstal Abbas Hilmi. Vsi so mislili, da bodo padle dolžne besede in da dobe centralne države novega zaveznika, pa so se teme-ljito zmotili.

Abbas Hilmi je dejal v gladki nemščini: »Velečenjeni gospodje! Globoko ganjen se vam iskreno zahvaljujem za nepričakovano gostoljubnost. Cenim jo tem bolj, ker se po pravici prištevam med vas, saj sem na polovico Dunajčan, na polovico pa Avstrijec. Zelo mi bo dovoljeno izraziti iskreno željo, da bi pravična stvar, za katero se borite, čim prej zmagala.« Po dvorani je zadonelo burno pritrdjevanje, najbolj je

bil pa vesel grof Szemery, ki je stopil po podkraljevem odhodu h grofu Kin-skemu in mu dejal: »Jutri jutraj pridite na vse zgodaj h Katji (misljena je bila cesarjeva ljubica Katarina Schratt), da sporočiva Veličanstvu, da je Egipt že na naši strani.«

Cez teden dni so pa prišli na Dunaj švicarski listi, v katerih je bilo naslednje poročilo iz Pariza: Na banketu, ki so ga priredili večeraj francoski politiki na čast egiptskega podkralja Abbasa Hilmi II., je izrekla Njegova Visokost tele značilne besede: »Velečenjeni gospodje! Globoko ganjen se vam iskreno zahvaljujem za nepričakovano gostoljubnost. Cenim jo tem bolj, ker se po pravici prištevam med vas, saj sem na polovico Parizan, na polovico pa Francoz. Zato naj mi bo dovoljeno izraziti iskreno željo, da bi pravična stvar, za katero se borite, čim prej zmagala.«

Lovci biserov na Tahiti

V paviljonu otoka Tahiti na veliki kolonijalni razstavi, ki bo prihodnje leto v Parizu, bodo razstavljeni med drugim tudi modeli in šablone, iz katerih bo razvidno, kako pridobivajo in brusijo bisere. Tahiti, posebno pa zaliv Tuamotu, je med francoskimi kolonijami edini kraj, kjer se love biserosne školjke. Lov je seveda uradno reguliran in lovci so domačini, ki lahko ostanejo pod vodo dve do tri minute brez vsakih pripomočkov. Lov s potapljaško opremo je dovoljen samo tedaj, ko so nagi potapljači polovili že vse, kar so mogli, ali pa v takih globinah, kamor nagi potapljači ne morejo prodreti.

Ujete školjke polože do večera v senco, potem jih pa začno odpirati. Odpiranje zahteva veliko spretnost, kajti školjke je treba odpreti tako, da ostane žival nepoškodovana, razen mišic, ki vežejo obe polovici in ki jih je treba prerežati. Školjke skrbno očistijo, jo položijo za nekaj minut v čisto vodo, potem po pa vržejo nazaj v morje, da se množijo dalje. Školjke morajo odpirati na kraju, kjer jih love, ker gre za ohranitev biserosnih kolonij. Seveda pa ni v vsaki školjki bisera, to bi bilo prelepo. Zanimivo je, da je biserski produkt posebne škodljive bolezni. Pa ne samo biserosne školjke skrbne nevede in nehoti za damski nakit. Nedavno so inozemski listi poročali, da je našla hči nekega ribiča v departementu Charente - Inferieure v navadni školjki 12 biserov, ki pa seveda niso tako lepi, kakor oni iz biserosnih školjk.

Ni znano, ali bo kolonijalna razstava v Parizu tudi pokazala, kako sra-

motno izkoriščajo na otoku Tahiti uboge domačine, ki se morajo potapljati v morje in iskati školjke. Lov biserov je skandalozno plačan, čeprav je izredno naporen. Siromaki, ki pobirajo na morskem dnu školjke za dragulji, so najbolj izkoriščani in socialno najnižje stoječi delavci.

Novinarstvo v najmanjših državah

Tisk malih držav je malo znan in vendar so polemike v njem čisto zelo ostre in zanimive. V republiki San Marino izhajajo trije listi in sicer »Il popoli samarinese«, ki je finančno odvisen od italijanske vlade in se mora ravnati po njenih navodilih, dalje uradni list »Bolletino ufficiale« in ljudski list »San Marino«, ki se peča v prvi vrsti s filatelijo in trgovino s starinskimi predmeti, ki je najvažnejša panoga narodnega gospodarstva v tej republiki. San Marino šteje komaj 10.000 prebivalcev.

V kneževini Liechtenstein izhajata dva lista, »Les Nouvelles« in »Volksblatt«, ki izhajata dvakrat na teden. Pa tudi to je čisto preveč. Kneževina Monaco, kjer se prebivalstvo s politiko skoraj sploh ne peča, ker ima preveč opraviti z igralnico in veseljačenjem, ima poleg uradnega lista »Journal de Monaco« še nekaj dnevnikov, ki tekmujejo med seboj za naklonjenost odlične publike zlasti čez zimo. Iz konkurenčnih razlogov se listi medsebojno napadajo, vsi pa priobčujejo proti primernemu plačilu prispevke iz občinstva, pa naj so še tako izrazito osebnega značaja.

Mala španska republika Andora, ki šteje samo 6000 prebivalcev, nima lastnega tiska. Tu pa tam izide list, tiskan na razmnoževalni stroji, da obvesti prebivalstvo o važnejših dogodkih. Vse te države dajejo proti mastnemu plačilu plemiške naslove in objavljajo imena takih plemičev v svojih listih na prvi strani, kar pa ni zapopadeno v visoki taksi za plemiški naslov, plačani državni, temveč se mora plačati posebej. Kdor torej hoče postati plemič, naj si nababe mošnjo z denarjem in se napoti v eno omenjenih držav, pa bo stvar v redu.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Spominjajte se slednih!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plačo se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! Na vprašanje brez znakov se odgovarjamo. Najmanjši oglaš 100 B.

STALNA RAZSTAVA UMETNISKIH SLIK
velika izbira okvirjev in sprejme vsa rezbarska in pozlatarska dela

A. KOS
Ljubljana, Mestni trg 25, nasproti magistrata. 3093

Hišo z gostilno
v Zagrebu, staro in uvedeno, na oglu v bližini gl. kolodvoza s staviščem prodam zaradi selitve iz Zagreba. Upe-ljana elektrika, vodovod in kanalizacija. Nosi mesečno 2500 Din. Cena 230.000 Din. Vprašati lastnika Miramarska cesta 2, Zagreb. 3132

Ogromen zaslužek
za vsakega v vsakem mestu kraljevine. Zahtevajte pogoje, priloživi 2 Din v znakah za vzor. Mordvinov, Beograd, Njeguševa 48. 3114

1—2 opremljeni sobi
s posebnim vhom in električno razsvetljavo išče solidno trgovca v centru. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Centrum«. 3112

Kremenovo svetilko
original Hanau, novi standard model, za 2500 sveč jakosti, 220 voltov, izmenični tok, radi selitve takoj proda Viljem Sedej, elektrotehnik, Novo mesto. 3113

Šiviljo za stannike
večje dela na »Anita« B stroju, sprejemem s 1. februarjem. Prednost imajo one, ki so dele v Beogradu. Javiti se je na naslov: Tinka Nikolić-Ristić, modistinja, Niš. 3146

Gostilno in trgovino
mešanega blaga dam z novim letom 1931 v najem. Prezem blaga in kavčija potrebna. Dopisni na Ivo Kos, Slov. Bistrica. 3145

Klavirji
Velika izbira klavirjev. — Strokovnjaško popravilo in čisto uglasjevanje. Nizke cene, tudi na obroke. Solidna postrežba — Tovarna klavirjev WARBIK, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska c. 2. 3099

Priporočila se modna trgovina
T. Eger
Ljubljana
Sv. Petra cesta 2

Klavirji!

Za Božič kupite na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steiner, Förster, Böhl, Stangl original, ki so nesporno najboljše (lahka precizna mehanika) Proda jih izključno le pod izvedencem in bivši učiti. Glasbene Matice **ALFONZ BREZNIK** Mestni trg 8. Najcenejša posejevalnica.

Počakati 13—14
Domenjeno prodal. Pebo Albo Bogro. 3150

MODROCE
la afrik. močno blago. Din 280. spodnje modroce, mreže, posteljne odeje, kupite najcenejše pri

RUDOLF SEVER
LJUBLJANA, Marjin trg št. 2
Zahtevajte vzorce! 297

HARMONIKE
Izdelujem nove in sprejemam v popravilo vse glasbene instrumente — JANC, LJUBLJANA, Bohoričeva 9.

Krajevne zastopnike
za propagiranje prodaje drž. obveznic na odplačilo na obroke **ISCEMO** po vseh večjih krajih vse države. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Illica 9, pod št. 25166.

Krušno moko
n vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. ZORMAN** Stari trg 32 Ljubljana

Premog, drva, koks

prodaja **ILIRIJA** d. o. o., Ljubljana, Dunajska c. 46 — telef. 2820 Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

L. Mikuš
LJUBLJANA Mesni trg 15

priporočila svojo zalogo težnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic Popravila se izvršujejo: — točno in solidno.

Morske ribe

Danes in jutri v veliki izbiri in sicer: sardele, svolje, St. Peter, brancini, tuny, palamida, kalamari, morski raki, jastogi, ribji rižot itd. **Vino specialne pošiljke, namenjeno za praznike; cene znižane!**

OPERA KLET
Ljubljana, Gledališka ulica št. 2
Točilnica, Puharjeva ulica št. 1
Skladišče za tranzit Ložič & Padovan, Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

POZOR! POZOR!

Sir in med

vseh vrst kupite po najnižjih cenah pri **Vulij ZUPAN, Ljubljana, Sv. Petra c. 35** DOBRO BLAGO! SOLIDNE CENE!

Burnik Ignacij

mitniški nadpaznik v pokopu previden s sv. zakramenti, dne 22. decembra 1930. Pogreb dragega pokojnika bo v sredo dne 24. decembra 1930 ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Rožna dolina, Cesta na Brdo 10, na župno pokopališče na Viču.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1930.

MARIJA BURNIK, soproga VIKTOR. FRANC, LUDOVIK, IVAN, JOSIP, ANTON, VINCENC, sinovi; MARIJA, AVGUŠTINA, ANA, hčere, in vsi ostali sorodniki. Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

Gramofoni vseh svetovnih znamk!

»HOMOCORD« »COLUMBIA«
»HIS MASTER'S VOICE«
»CENTRAFON« »POLYDOR«

Velika zaloga in izbira gramofonskih plošč! — Najnovejši šlagerji, kupleti, harmonike itd. vedno na zalogi. Gramofonske plošče po stari ceni od Din 36.— dalje. Cene zelo nizke! Vse na ugodne obroke!

Najlepša prilika za božična in novoletna darila!

„CENTRA“
trgovina gramofonov in plošč, šivalnih strojev, koles itd. LJUBLJANA, Masarykova cesta (pri kolodvoru) Telefon 23—83.